

Miljödepartementet

Enheten för kretslopp och kemikalier

Rådets möte (miljö) den 11 juni 2010

Dagordningspunkt 11

Rubrik: Fifth meeting of the Conference of the Parties serving as the Meeting of the Parties (COP/MOP 5) to the Cartagena Protocol on Biosafety (Nagoya, Japan, 11 to 15 October 2010)
– Adoption of Council Conclusions

Dokument: 9380/1/10

Tidigare dokument:

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Ej tidigare behandlad i samråd med EU-nämnden. Rådslutsatser inför Cartagenaprotokollets fjärde partsmöte antogs vid miljørådet den 3 mars 2008 och behandlades i EU-nämnden den 29 februari 2008.

Bakgrund

Rådsslutsatserna som förväntas antas på miljørådet ska fungera som förhandlingsmandat vid förhandlingarna vid Cartagenaprotokollets femte partsmöte i Nagoya, 11-15 oktober 2010.

Kommissionen har dessutom sedan tidigare ett förhandlingsmandat för förhandlingarna om en ansvarsordning för protokollet.

Cartagenaprotokollet om biosäkerhet reglerar internationell handel med GMO. Ett viktigt motiv för protokollets tillkomst var att ca 85% av världens länder saknade nationella regler för GMO (siffran är från år 2000). Bristen på nationella regelverk gäller i första hand u-länder. Även inom EU och övriga i-världen, som sedan tidigare ofta hade nationella

regler kring GMO, saknades ännu regler för gränsöverskridande transporter/internationell handel med GMO. En av utgångspunkterna för arbetet med protokollet var därför att det skulle stödja länder utan egen lagstiftning på GMO-området. I korthet omfattar protokollets regelverk följande områden:

- Reglerna för hantering av GMO harmoniseras på global nivå vilket underlättar för både forskning och industri.

Kärnan i protokollet är reglerna om att en importerande part i förväg skall få information om en planerad transport av GMO från exportören och därmed skall ha möjlighet att välja om man vill ta emot denna transport (den informerade förhandsöverenskommelsen). Importörens beslut skall baseras på nationell lagstiftning. Ett syfte med denna konstruktion är att undvika att en GMO, som inte är riskbedömd för ekosystemen i det aktuella landet, släpps ut av misstag.

Innesluten användning och transit av GMO är undantagna från protokollets regler om att export skall anmälas i förväg och beslut inväntas. Däremot skall mottagarlandets regelverk och ev. krav på riskbedömning och prövning respekteras.

Protokollet anger en miniminivå för vad som krävs av nationella regler. Protokollet är sedan hösten 2003 helt genomförda inom EG:s lagstiftning, främst genom direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av GMO samt förordningarna om gränsöverskridande transporter av GMO, spårbarhet och märkning av GMO samt förordningen om GMO i livsmedel och foder. EU:s lagstiftning går på vissa områden längre än de krav som Cartagena-protokollet ställer.

- Cartagena-protokollet ger indirekt förutsättningar för att upprätta system för spårbarhet och märkning av GMO och GMO-produkter. Detta genom att protokollet ger möjlighet att ställa krav på information, på segregation mellan GMO och icke-GMO från de exporterande länderna.
- Protokollet innehåller regler för internationellt informationsutbyte kring beslut om export/import av GMO, men även om nationella regelverk, om vilka GMO som godkänts för utsättning i miljön (fältsförsök resp. kommersiell odling), för nyttjande av GMO i livsmedel, foder och för bearbetning mm. För att stödja informationsutbytet har ett förmedlingscentrum för biosäkerhet (Biosafety Clearing House, BCH) inrättats vid protokollets sekretariat. Information publiceras på BCH:s hemsida. Därigenom görs den även tillgänglig för allmänheten. Motsvarande nationella BCH har inrättats i många länder.

- I protokollet finns även regler för oavsiktliga respektive illegala gränsöverskridande förflyttningar, om socioekonomiska överväganden samt om utvecklingen av internationella regler för ansvar av skador i samband med GMO.
- Cartagenaprotokollet behandlar i övergripande termer stöd för kapacitetsuppbyggnad gällande GMO och bioteknik, i synnerhet i utvecklingsländer och länder med övergångsekonomier. Även finansieringsmekanismer och finansiella resurser för denna kapacitetsuppbyggnad och för uppfyllandet av protokollet behandlas.
- Allmänhetens tillgång till information och deltagande i beslut som rör GMO är omfattade av reglerna.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Rådsslutsatser antas med enhällighet.

Svensk ståndpunkt

Rådsslutsatserna är generellt hållna och uttrycker EU:s vilja att nå resultat vid partsmötet. Sverige kan stödja detta förslag.

Europaparlamentets inställning

Yttrar sig inte om dessa rådsslutsatser.

Förslaget

Para 1

Allmän introduktion.

Para 2 Liability and Redress

Uttrycker att EU ska verka för att en ansvarsordning kan antas vid det femte partsmötet.

Para 3 Genomförande av protokollet

Vikten av genomförande av protokollet och den roll som genomförandekommitténs stödjande gren kan innebära.

Para 4 Specifikt inför COP/MOP 5

a) Strategiska planen.

Att en strategisk plan med bra och operativa mål för Cartagena-protokollet ska kunna antas.

b) Risk assessment och risk management.

Att hitta vägar att genomföra resultatet av arbetet genomfört av den särskilda arbetsgruppen som har tittat på strategier för risk värdering och riskhantering. [Två medlemsstater vill här ha en referens till särskilda förhållanden i regioner och länder.]

c) Biosafety Clearing House.

Uppmuntra till mer användning av förmedlingscentret för biosäkerhet, Biosafety Clearing House.

d) Budget.

Att en realistiskt och tillräcklig budget ska kunna antas.

e) Financial Mechanism .

Säkerställa en effektiv finansiell mekanism för protokollet.

f) Non-Parties.

Uppmuntra fler icke-parter att ansluta sig till protokollet.

Para 5 Kapacitetsuppbyggande insatser

Uttrycker vikten av kapacitetsuppbyggande insatser i utvecklingsländer.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Berörs ej. Cartagena-protokollet är genomfört inom EU genom en totalharmoniserad GMO-lagstiftning. Protokollet anger en miniminivå för vad som krävs av nationella regler. Protokollet är sedan hösten 2003 helt genomförda inom EU:s lagstiftning, främst genom direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av GMO samt förordningarna om gränsöverskridande transporter av GMO, spårbarhet och märkning av GMO samt förordningen om GMO i livsmedel och foder. EU:s lagstiftning går på vissa områden längre än de krav som Cartagena-protokollet ställer.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser av rådsslutsatserna.

Övrigt